

DANMARKS JERNBANEMUSEUM

ÅRSBERETNING 2025

ÅRSBERETNING 2025

Jubilæumsår og publikumsrekord! 2025 var et helt særligt år for Danmarks Jernbanemuseum med fejringen af 50-året for museets åbning i remisen i Odense. Året bød på et fyldigt jubilæumsprogram med mange forskellige events, udstillinger og veterankørsler. På selve jubilæumsdagen serverede museet brunsviger, og entréprisen var skruet tilbage til 1975. Aktiviteterne tiltrak både det trofaste publikum og nye gæster, og det er dejligt at mærke, at museet betyder noget for så mange. I begyndelsen af december passerede Danmarks Jernbanemuseum en af de helt store milepæle med 100.000 gæster, og sluttede året på 107.000. Det understreger museets placering i det nationale museumslandskab og dets betydning for kultur og turisme i Odense.

I september blev det nye 9.400 m² store togmagasin i Marslev indviet. Dermed er museet nået i mål med den årelange indsats for at sikre betryggende bevaringsforhold for den enestående samling af historiske lokomotiver og vogne. Danmarks jernbanekulturarv bevares nu på højeste internationale niveau.

Publikumsoplevelsen blev opgraderet med et nyindrettet, mere lyst og rummeligt indgangsområde, ligesom samarbejder med andre kulturaktører tilføjede nye oplevelser og aktiviteter. Arbejdet hen mod et mere bæredygtigt museum under certificeringen Green Attraction har ført til et mere grønt udeområde med højere biodiversitet.

Mette Rosholm
Bestyrelsesformand

Jens Toftgaard
Museumsdirektør

50 ÅR MED STORE OPLEVELSER I ODENSE

I 2025 var det 50 år siden, at museet rykkede fra København til remisen i Odense og blev et rigtigt jernbanemuseum. Det blev markeret gennem hele året med mange forskellige aktiviteter. Jubilæumsåret blev skudt i gang med et åbent hus-arrangement den 11. april, hvor venner af museet var inviteret til en aften med talks, særrundvisninger og udstillingsåbning. Highlights fra samlingen blev fundet frem til udstillingen "Store oplevelser - 50 års jubilæumsudstilling". Særlig efterspurgt var modelbanen fra Københavns Hovedbanegård og det åbne førerrum i MY 1112.

På selve jubilæumsdagen den 17. april - der tilfældigvis faldt på skærtorsdag - var entréprisen som i 1975: To kroner for børn og fem kroner for voksne. Hele 2.613 gæster fejrede dagen sammen med os. Det var en festlig dag med uddeling af 1.300 stykker gratis brunsviger.

Den 14.-15. juni afholdt vi jubilæumsweekend med fokus på vores samling af historiske lokomotiver og vogne. Et bredt udsnit af samlingen blev vist frem på drejeskiven og museets område. Mange gæster besøgte Sølvpilen, der var åben for publikum.

Det var en stor glæde, at så mange ville fejre de 50 år med os. Nu glæder vi os til at skabe flere store oplevelser i de kommende 50 år.

INDVIELSE AF NYT TOGMAGASIN I MARSLEV

Den 6. september 2025 var en vigtig dag for Danmarks Jernbanemuseum. Det var fuldendelsen af mere end et årtis arbejde for en samlet, betryggende opbevaring af museets historiske lokomotiver og vogne. Takket være støtte fra Aage og Johanne Louis-Hansens Fond og DSB stod det nye togmagasin færdigt og kunne indvies med åbent hus for alle. Hele dagen kørte busser i pendulfart fra museet med gæster, der blev guidet gennem anlægget. For at give et indtryk af hallens dimensioner sluttede hver tur med, at det store MY-lokomotiv trak en 235 meter lang stamme med 900 tons damplokomotiver ud af hallen.

Med 2.100 meter spor i en klimastyret, tyveri- og brandsikret hal er den langsigtede bevaring af samlingen nu på plads. Stoltheden var stor på dagen, og anlægget har vakt opsigt blandt Europas jernbanemuseer.

Den store sporvifte, hvor et spor bliver til ni, står smukt med nye skærver og nylagte spor. Men både skinner, sporskifter og betonsveller er genbrug takket være stor opbakning fra Banedanmark og hele branchen. Skinner, der ikke længere kan holde til tog med 180 km/t kan holde i mange år i et rangerings-terræn for veterantog. Genbruget af sporsmaterialer gav god mening økonomisk og sparede samtidig 75 tons CO₂ i forhold til nye stålskinner.

GODE SAMARBEJDER SKABER NY FORMIDLING

I løbet af 2025 havde museet glæde af flere gode samarbejder med andre af Odenses kulturinstitutioner og festivaler. I foråret viste vi i samarbejde med den nye filmfestival Offspring "Olsen Banden på sporet". Der indgår ofte jernbaner i film, og det ville Offspring også gerne være med til at vise med denne perle af en dansk filmklassiker.

I efterårsferien deltog museet igen i byens store magiske festival, Magiske dage. I samarbejde med firmaet Mysteriet udviklede vi en totalteaterforestilling, hvor deltagerne – efter museets almindelige lukketid – kunne være med til at løse "Mysteriet i Berlin-ekspressen". Den interaktive forestilling begyndte allerede ved indgangen og fortsatte ned igennem vores udstillinger, hvor deltagerne mødte skuespillere, der gav vink til at løse mysteriet. Løsningen fandt de i det røde lyntog fra 1935, der var iscenesat udendørs i den mørke oktoberaften.

Årets sidste gode samarbejde var med Momentum, der viste forestillingen "På vej" i en del af vores udstilling. På et spor i remisen var der opsat bænke, og med et stort MY-lokomotiv som bagtæppe udspillede en monolog sig, hvor den enlige skuespiller tog publikum med på vej.

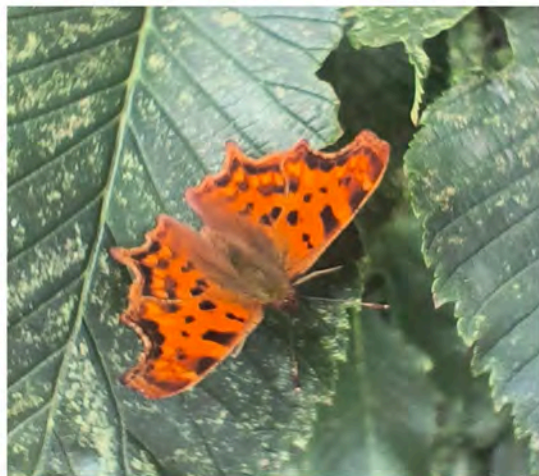

RUNDE FØDSELSDAGE

I jernbanesammenhæng er der hvert år runde fødselsdage, som fejres og markeres. I 2025 var museet med til at fejre to store af slagsen.

Den 14. maj 1935 blev den gamle Lillebæltsbro indviet af de nye røde Lyntog. 90-årsdagen for de to ikoner, der ændrede den danske infrastruktur og forkortede rejsetiden mellem landsdelene, skulle selvfølgelig fejres. Med Banedanmark som tovholder deltog museet i en sand folkefest, der begyndte på hver sin side af broen og sluttede på midten, hvor borgmestrene fra henholdsvis Middelfart og Fredericia mødtes. De to processioner var anført af medarbejdere fra Danmarks Jernbanemuseum i historiske DSB-uniformer.

Den 23. august deltog museet i 150-års jubilæet for den vestjyske længdebane. Fejringen foregik i Varde med følgeaktiviteter i adskillige stationsbyer. Museet deltog med damplokomotivet K 563, der kørte med fyldte vogne til Nørre Nebel. Særlig smuk var skumringsturen mod solnedgangen. Vi havde vores to kørende veteranbusser med, og det blev til mange fyldte busser i Varde og omegn. Museet deltog også med et foredrag om jernbanens militære betydning i Oksbøl, mens børneuniverset Koblingerne var repræsenteret med MO-motorvognen udklædt som Molly.

GREEN ATTRACTION GIVER BIODIVERSITET

Danmarks Jernbanemuseum blev i 2024 certificeret som *Green Attraction*. Det er en mærkningsordning for turistattraktioner, der gerne vil tage mere ansvar for deres miljøpåvirkning. Mærket er etableret i samarbejde mellem Horesta, som også står bag *Green Key*-mærket, og forskellige organisationer, som bl.a. repræsenterer landets museer, zoologiske haver og forlystelsesparker.

Certificeringen gives på baggrund af en lang række kriterier, der dækker alt fra energiforbrug til vareindkøb og affaldshåndtering. Arbejdet for at reducere miljø- og klimapåvirkning fortsætter, for hvert år skal museet formulere en handlingsplan med nye indsatser og mål.

En af de store synlige forbedringer i 2025 var en øget biodiversitet på museets udeområder i takt med at kemiske midler er helt udfaset i ukrudtsbekæmpelsen og flere områder har fået lov at gro mere vildt. Det har været direkte aflæseligt i mange flere vilde blomster, sommerfugle og andre insekter. Den familie af harer, der lever på museets område, ser også meget tilfredse ud med mere grønt at spise og gemme sig i.

"UD OG RØV MED DSB! OLSEN BANDEN PÅ SPORET 50 ÅR"

I foråret 2025 var det 50 år siden, at DSB stillede rullende materiel, københavnske sporanlæg og bygninger til rådighed for optagelserne rundt om "Olsen Banden på sporet", den syvende film i serien om den københavnske forbrydertrio og dens evige jagt på det perfekte kup.

Jubilæet blev markeret den 27. september på Danmarks Jernbanemuseum med særudstillingen "Ud og røv med DSB! Olsen Banden på sporet 50 år", som ser tilbage på samarbejdet mellem Nordisk Film og DSB. Udstillingen belyser det praktiske og kreative samspil mellem statsbanerne og Olsen Bandens fædre, Erik Balling og Henning Bahs. I udstillingen vises blandt andet Traktor 57, Erik Ballings originale manuskript samt den ikke tidligere udstillede håndmalede premiereplakat udført af Aage Lundvald.

Som optakt til udstillingsåbningen havde museet inviteret Henning Sprogøe, søn af Egon Olsen – alias Ove Sprogøe. Med personlige erindringer og fortællinger fra arbejdet på Nordisk Film begejstrede Henning Sprogøe de omkring 200 fremmødte gæster. Efter foredraget blev der serveret Fernet Branca og brunsviger til ære for bysbarnet Ove Sprogøe.

NY BUTIK OG ANKOMSTOMRÅDE

Udstillingerne med museumsgenstande er selvfølgelig kernen i ethvert museum. Der er dog meget andet gæsterne hæfter sig ved, når de skal vurdere besøget. En imødekommende og positiv modtagelse med de rigtige informationer starter den gode oplevelse, og en velindrettet museumsbutik med spændende varer på hylderne fuldender besøget.

Danmarks Jernbanemuseum ombyggede i begyndelsen af 2025 billetsalg og butik, så gæsterne mødte et lyst, venligt og mere rummeligt indgangsområde. Disken blev sænket, så værterne kan modtage gæsterne i øjenhøjde og butiksindretningen blev lysere med mere plads mellem varereolerne. Samtidig er garderobeskabene rykket væk fra billetsalget. Resultatet er en meget mere positiv oplevelse for både gæster og værter samt en forøget omsætning i butikken.

Vareudvalget er i overensstemmelse med certificeringen som *Green Attraction* rykket mod mere bæredygtige varer og producenter. I løbet af året er der også tilføjet en række nye varer med museets eget logo på. Nye designs af muleposer, T-shirts og sokker har været populært blandt voksne, mens nye varer med Koblingerne har appelleret til børn.

FRIVILLIGE GØR JERNBANEHISTORIEN MERE TILGÆNGELIG

Frivillige yder en uvurderlig indsats på Danmarks Jernbanemuseum. De restaurerer og vedligeholder veteranog i værkstedet, og gæsterne møder dem bag rattet i veteranbusserne, i udstillingen og som togførere. I museets videnscenter arbejder frivillige målrettet med at digitalisere fotos og tegninger og dermed gøre jernbanehistorien bredt tilgængelig. De fem frivillige leverer tilsammen omkring et årsværk, og i 2025 nåede de gennem mere end 10.000 fotografier fra museets billedsamling samt ca. 500 jernbanehistoriske bøger, tidsskrifter og tekniske manualer. Materialet publiceres løbende på jernbanekilder.dk, som nu rummer over 100.000 fotos og tegninger.

I 2025 modtog museet fondsmidler til at intensivere arbejdet med jernbanefotografier. Bevillingen støtter tilgængeliggørelsen af fotograf Peer Thomassens samling på ca. 12.000 billeder fra perioden 1939-83. Fotografierne dokumenterer jernbanens rolle i små lokalsamfund, stationsmiljøer og hverdagsliv samt de mennesker og arbejdsprocesser, der fik jernbanen til at fungere.

INDSAMLING AF DSB-KIOSK

Danmarks Jernbanemuseum varetager ansvaret for den danske jernbanehistorie og indsamler derfor løbende genstande, der kan dokumentere og formidle den i hele sin bredde. Den ældre jernbanehistorie er velrepræsenteret i samlingen, mens kun ganske få museumsgenstande relaterer sig til de seneste årtier. Derfor var museet på pletten, da DSB-kiosken på Tinglev Station stod over for at lukke i 2025. Kiosken var ikke bare den sidste af sin slags i landet, men en velbevaret tidslomme med inventar, som havde stået næsten urørt siden kioskens indretning i 1998.

Turen gik til Tinglev for at affotografere kiosken og tale med indehaveren Gitte Møhl om hendes 28 år bag disken siden slutningen 1990'erne, da billetterne var af papir og de rejsendes foretrukne mad på farten var pomfritter og hotdogs. Museet indsamlede blandt andet skilte, salgsreoler, kaffebar, caféborde med stole og en rød baldakin, som var en meget markant del af DSB-kioskernes design. Desuden indgik et elektrisk spyd til at prikke hul i hotdogbrød til de populære "hapsdogs" som blev solgt i DSB's kiosker. Indsamlingen dokumenterer en karakteristisk del af et mindre stationsmiljø fra omkring årtusindskiftet til brug i fremtidige udstillinger.

BESØGSTAL

Jubilæumsåret 2025 bød på en publikumsrekord på 107.000 gæster. Aldrig tidligere har så mange besøgt udstillingerne i remisen og kørt med museets veterantog. Passagertallene for veterantog og -busser er det højeste i 10 år. For første gang har mere end 100.000 gæster har løst billet til selve museet og deraf var mere end 42.000 børn. Det gør Danmarks Jernbanemuseum til et af landets mest populære museer for besøgende under 18 år.

	Voksne	Børn 0-17	Veterantog+bus	2025	2024
Januar	2.608	2.183	0	4.791	4.430
Februar	4.461	3.832	0	8.293	7.119
Marts	2.476	2.097	0	4.573	7.621
April	5.815	4.722	0	10.537	4.863
Maj	4.289	3.748	117	8.154	6.993
Juni	4.644	3.122	751	8.517	6.198
Juli	10.613	7.593	0	18.206	17.607
August	6.240	3.885	1.672	11.797	8.947
September	4.018	2.137	131	6.286	5.002
Oktober	6.058	4.425	1.201	11.684	8.985
November	3.251	2.684	637	6.572	6.081
December	3.720	2.267	1.907	7.894	5.790
	58.193	42.695	6.416	107.304	89.636

Årets regnskab kan ses på Erhvervsstyrelsens hjemmeside.

BESTYRELSE

Danmarks Jernbanemuseums bestyrelse fik nye kompetencer i 2025. Ind trådte Tom Birk Larsen, områdechef hos Banedanmark, med stor erfaring og faglig viden om jernbanen, Per Krogh Hansen, institutleder for Institut for Kultur- og Sprogvidenskaber, der har indsigt fra forsknings- og kulturverdenen samt Tinna Damgård-Sørensen, direktør for Vikingskibsmuseet, som har stærke kompetencer inden for museumsudvikling.

Ved udgangen af 2025 var bestyrelsens sammensætning således:

- Bestyrelsesformand, direktør for indkøb og Jura i DSB Mette Rosholm
- Næstformand, områdechef Banedanmark Tom Birk Larsen
- Direktør for Vikingskibsmuseet Tinna Damgård-Sørensen
- Direktør Kaj Juul-Pedersen
- Institutleder for Institut for Kultur- og Sprogvidenskaber v/Syddansk Universitet Per Krogh Hansen
- Kommunikationskonsulent Anna Vinding
- Bestyrelsesmedlem m.m. Ernst Kier

**DANMARKS
JERNBANE
MUSEUM**